

[Bækgaard.]

tiden stå i bedre forhold til de kommende finanslove.

Jeg er godt nok klar over, at den højtærede landbrugsminister til dels kan undskylde sig med, at overenskomstforhandlingerne mellem landbrugets arbejdsgivere og arbejdere vel må være tilendebragt, før disse lovforslag kan fremsættes. Men var det så ikke en opgave for den højtærede minister at gøre sin indflydelse gældende f. eks. over sin kollega arbejdsministeren, således at landbrugets overenskomster fik samme terminer som industriens? Efter de uafhængiges formening er det helt urimeligt, at overenskomstforhandlingerne i landbruget skal komme som en slags bivogn en måneds tid efter, at de store overenskomstområder har forhandlet sig til rette.

Jeg har ønsket at gøre disse indledende bemærkninger, for at der ingen tvivl skal være om de uafhængiges syn på den betydningsfulde stilling, landbruget har i hele samfundsmaskineriet. Det er mit indtryk, at havde regeringen og regeringspartiet fulgt de synspunkter, som vort parti siden 1960 har givet udtryk for adskillige gange, så havde vi været forskånet for at skulle beskæftige os med landbrugets problemer hvert eller hvert andet år, som tilfældet er nu. De hidtidige landbrugslove, såvel de strukturprægede som de produktionsprægede, har alle haft den store fejl, at de kun har muliggjort en ganske kortsigtet landbrugsplanlægning og -politik, og da lovforslagene her — som ministeren næsten enslydende siger i den skriftlige fremsættelse til alle 4 lovforslag — er en videreførelse af de gældende love, ganske vist med forskellige mindre ændringer, giver det for mig at se ikke stort håb om en virkelig effektiv lovgivning for landbruget.

Følgen af en sådan kortsigtet lovgivning kan desværre alt for tydeligt aflæses i det stærkt dalende antal medhjælpere i landbruget; mange af disse forlader nemlig efter min formening ikke erhvervet, fordi lysten og interessen er svindende, men simpelt hen fordi ca. 80 pct. af samfundet gennem et forkert pristalssystem tildeler hinanden lønstigninger på bekostning af de resterende ca. 20 pct., som er uden for pristallet, og hvoraf landbruget udgør hovedparten, så-

dan at muligheden for de unge i landbruget for en nogenlunde rimelig økonomisk ligestilling med jævnaldrende i andre erhverv på forhånd er udelukket. Ikke alene forlader de unge medhjælpere landbruget i disse år; men i tabel 17 i de af professor Gad til alle folketingets medlemmer sendte betragtninger i artiklen „Dansk landbrug i økonomisk vækst“, februar 1965, kan det læses, at også unge selvstændige landmænd forlader erhvervet, idet antallet af selvstændige landmænd mellem 35 og 44 år i tidsrummet 1950-60 er faldet med godt 10.000 eller ca. en femtedel, medens antallet af landmænd over 55 år i samme tidsrum er steget med godt 7.000 eller ca. en ottendedel.

Jeg har nævnt disse forhold, fordi de desværre med al ønskelig tydelighed siger, at danske landmænd er ved at miste troen på en fremtid for erhvervet, og kommer vor landbrugslovgivning ikke meget snart ind på en helt anderledes langsigtet planlægning, vil industriens hjul hurtigt blive påvirket heraf. Et erhverv, hvis udøvere efterhånden overvejende består af folk i nærheden af pensionsalderen, er efter min mening dømt til undergang, og så kan det øvrige samfund overveje, om det ikke i tide burde have interesseret sig lidt mere for de ca. 5 milliarder kr., som dansk landbrug årlig hjembringer i fremmed valuta til den fælles husholdning.

Ved fremsættelsen af finanslovforslaget den 27. november sagde den højtærede finansminister om landbruget — det står at læse i Folketingstidende 1964-65, spalte 1078 —

„På finanslovforslaget er kun opført de udgifter ved landbrugsordningerne, der er en følge af den gældende lovgivning. Om en rimelig indkomstmæssig placering af landmændene vil stille yderligere krav til statsfinanserne, er endnu ikke afgjort.“

Jeg går ud fra, at den samlede regering står bag disse lovforslag, men jeg kan ikke være enig med regeringen, hvis den mener, at de er udtryk for en rimelig indkomstmæssig placering af landbruget, for som jeg nævnte for lidt siden, har et uheldigt pristalssystem medført, at landbruget er sakket langt bagud i den hjemlige prisudvikling, og hertil har også bidraget den ulige konkurrence med andre landes statskasser, der